

Avtale om beregnet folketrygd i offentlig tjenstepensjon 2013

Vedtatt av	Bransjestyre liv og pensjon (BLP)
Vedtagelsestidspunkt	16.08.2013
Ikrafttredelse og overgangsregler	Avtalen trer i kraft fra 01.01.2014. Frem til avtaletidspunktet gjelder bransjeavtalen av 06.08.2010.
Avtalen/reglenes formål	<p>Avtalen benyttes ved beregning av tilbud/anbud i forbindelse med anbudsprosesser og ved inngåelse av forsikringsavtaler for offentlige tjenstepensjonsordninger for avtaler som gjelder fra og med 01.01.2014.</p> <p>Formål med avtalen er at leverandørene bør ha en mest mulig lik praksis i forhold til <i>hvilke pensjonsbeløp</i> som forsikres gjennom årlig premie og som er bestemmende for oppbygging av premiereserve før overgang til alderspensjon</p>
Gjelder for	KLP Oslo Pensjonsforsikring DNB Livsforsikring Storebrand Livsforsikring (f.o.m. 2. kvartal 2014)

I. Bakgrunn

Denne avtalen erstatter bransjeavtalen for beregnet folketrygd i offentlige ordninger av 06.08.2010.

Hovedprinsippene i bransjeavtalen av 06.08.2010 videreføres, men modifiseres ved at det tas hensyn til at det er vedtatt innføring av levealdersjustering av alderspensjonen. Reglene om offentlig tjenstepensjon fra 2011 ble tilpasset til pensjonsreformen ved innføring av endrede regler om regulering av løpende pensjoner i tillegg til at alderspensjonen levealdersjusteres fra 67 år. Levealdersjusteringen ble med visse begrensninger gjort gjeldende også for allerede opptjente rettigheter pr 31.12.2010. Det er fortsatt ikke fastsatt endelige regler for hvordan alderspensjon i en offentlig tjenstepensjonsordning skal samordnes med folketrygd opptjent etter nytt regelverk, men følgende forhold anses å være avklart:

- Tjenstepensjonen levealdersjusteres vha. forholdstall når den samordnes med alderspensjon fra gammel ytelsesbasert opptjeningsmodell i folketrygden. Forholdstallene representerer "normerte delingstall" etter gammel opptjeningsmodell ved at ytelser for fremtidige fødselskohorter ses i forhold til ytelser for 1943-kohorten.

- Tjenestepensjonen levealdersjusteres vha. delingstall når den samordnes med alderspensjon fra ny beholdningsbasert opptjeningsmodell i folketrygden.
- Forholdstall og delingstall gir ulik virkning av levealdersjustering. Dette skyldes at forholdstallene bare tar hensyn til dødelighet etter 62 år og tilhørende dødelighetsarv/arvegevinst mellom 62 og 67 år, mens delingstallene også tar hensyn til dødelighet før 62 år med tilhørende dødelighetsarv/arvegevinst. Den skjermede innfasingen av levealdersjusteringen i forholdstallene for årskullene 1944-1958 forsterker også forskjellene. I tillegg er effekten av redusert regulering av alderspensjonen i utbetalingsperioden innarbeidet i både delingstall og forholdstall, men med noe forskjellig virkning.

Fra 06.08.2010 har det vært enighet blant leverandørene av offentlig tjenestepensjon som er medlem av Finans Norge om ikke å ta hensyn til levealdersjustering i beregning av premier og reserver i offentlig tjenestepensjon i påvente av at regler for de som er født senere enn 1954 skulle bli klare.

Fra 01.01.2014 har Finanstilsynet vedtatt at ny dødelighetstariff (K2013) skal tas i bruk. Det er naturlig å se dette i sammenheng med innføringen av levealdersjustering. Finanstilsynets krav til dødelighetstariff fører isolert sett til en betydelig økning både i premie og reserve. Levealdersjusteringen representerer på sin side en betydelig ytelsesreduksjon. For å unngå at forsikringstakerne påføres unødige svingninger i årlige premier, bør det i avtalen om hvilke pensjonsbeløp som forsikres gjennom årlig premie, derfor innføres levealdersjustering fra samme tidspunkt som ny dødelighetstariff trer i kraft.

II. Anvendelsesområde

Denne standarden for *beregnet* folketrygd skal benyttes ved beregning av tilbud/anbud i forbindelse med anbudsprosesser og ved inngåelse av forsikringsavtaler for offentlige tjenestepensjonsordninger for avtaler som skal gjelde fra og med 01.01.2014. Gjeldende bransjeavtale av 06.08.2010 for beregnet folketrygd i offentlige ordninger vil benyttes frem til og med 31.12.2013.

III. Informasjon ved tilbudsprosesser

Ved tilbudsprosesser vil det kunne være forskjeller mellom forutsetninger i henhold til standarden som er lagt til grunn i tilbudsberegningene, og de forutsetningene som benyttes i de etablerte forsikringsavtaler i selskapene. Dette vil kunne ha betydning for flytteoppgjørene.

For å gi tilbudsinnhenter tilstrekkelig beslutningsgrunnlag, skal både gjeldende og potensielt ny forsikringsgiver opplyse om slike forskjeller i de tilbud som gis. De som utformer anbudsmalene som benyttes i anbudsprosessene, anmodes om å ta dette inn som spørsmål der.

IV. Standard for beregnet folketrygd i offentlige ordninger

a. Beregning av folketrygdytelsene (før levealdersjustering)

I beregnet folketrygd for offentlige ordninger skal dagens bransjestandard for private ordninger av 14.06.2002 legges til grunn med ett unntak som gjelder pkt. 1.1.1.e) og anvendelse av særtilleggssats.

For offentlige ordninger skal det benyttes en særtilleggssats som tilfredsstillende følgende kriterier:

1. Det skal benyttes en særtilleggssats som er (konstant) lik 0,87, og uavhengig av nivået på høy og lav sats.
2. Satsen for grunnpensjon er (konstant) lik 0,75, dog slik at den reduseres for deltid. Med deltid forstås her gjennomsnittlig deltid for de som har hatt varierende deltid.
3. Sats for summen av særtillegg og grunnpensjon blir dermed lik 1,62 ved 100 % deltid, men redusert som beskrevet i pkt. 2 ved deltid.
4. Standarden trer i kraft fra 01.01.2011 og gjelder (kun) for beregning av *alderspensjon* fra folketrygden.

Vedlegg: Bransjestandard for private ordninger av 14.06.2002 (med seneste endring 23.01.2004).

b. Metode for levealdersjustering

Til forskjell fra bransjeavtalen av 06.08.2010 skal beregningsmodellen ta hensyn til at det er innført levealdersjustering i folketrygden. Den praktiske gjennomføringen av levealdersjusteringen, foretas gjennom bruk av forholdstall for samtlige årskull (også for de som får sin faktiske folketrygd basert helt eller delvis på bruk av delingstall). Den praktiske håndteringen av levealdersjusteringen er beskrevet nærmere i pkt. V (nedenfor).

V. Praktisk håndtering av levealdersjusteringen

Dagens opptjeningsregler i folketrygden gjelder fullt ut for årskull født i 1953 og tidligere, og delvis for årskull født fra og med 1954 til og med 1962 ved en gradvis (lineær) utfasing til fordel for nye opptjeningsregler i denne perioden. Opptjeningen er ”ytelsesbasert” og alderspensjonen blir levealdersjustert for alle som er født etter 1943 med et forholdstall.

Nye opptjeningsregler i folketrygden knyttes til en pensjonsbeholdning som på uttakstidspunktet omgjøres til en pensjonsytelse ved å dividere på et delingstall. Reglene gjelder fullt og helt for årskull født i 1963 og senere, og delvis for årskull født fra og med 1954 til og med 1962 ved en gradvis innfasing av nye opptjeningsregler i denne perioden.

a. Nærmere om fastsettelse av forholdstall

Ved å normere delingstallene (DT) etter ny opptjeningsmodell mot delingstall for 1943-kohorten får man en faktor som kan benyttes til å levealdersjustere ytelses med samme prinsipp som forholdstallene etter gammel ytelsesbasert opptjeningsmodell, heretter benevnt som konstruerte nye forholdstall NyFT. Den samme metodikken har også vært benyttet av Arbeidsdepartementet ifm lignende tilnærminger. Eksempelvis vil NyFT for et medlem født i 1981 ved 67 år etter denne metoden bli beregnet som

$$\text{NyFT}_{1981, 67} = \text{DT}_{1981, 67} / \text{DT}_{1943, 67}$$

$\text{DT}_{1943, 67} = 13,41$ og vil ikke bli endret i fremtiden. Forholdstallene regnes med tre desimaler.

Dagens bruttopensjon og dagens beregnede samordningsfradrag (dagens ytelses) levealdersjusteres på følgende måte:

- For medlemmer født i 1963 og senere divideres ytelsene på konstruerte nye forholdstall NyFT, basert på NAVs prognoser for delingstall pr 01.07.2013.

- For medlemmer født før 1954 divideres ytelsene på forholdstallene FT fra NAV. For de årskull som NAV kun har prognostisert forholdstall for, benyttes NAVs prognose pr 01.07.2013.
- For medlemmer født i perioden 1954 til og med 1962 er det benyttet en vektning mellom forholdstall FT og de konstruerte nye forholdstall NyFT. Eksempelvis vil et medlem som er født i 1960 få levealdersjustert sin beregnede alderspensjon fra 67 år ved å dividere dagens ytelse med et vektet forholdstall lik $(3/10 * FT_{1960,67} + 7/10 * NyFT_{1960,67})$.

b. Nærmere om anvendelsesområde

Levealdersjustering etter denne metode gjøres gjeldende for alderspensjon etter 67 år for

- Yrkesaktive
- Oppsatte
- Uførepensjonister
- AFP-pensjonister og andre alderspensjonister under 67 år.

Forsikret pensjon som skal utbetales forut for 67 år levealdersjusteres ikke. Forsikrede pensjonsbeløp for personer som har passert 67 år, men ikke gått over på alderspensjon levealdersjusteres på samme måte som beskrevet over.

Det samlede forsikrede pensjonsbeløp er for det aller meste av bestanden fordelt med forsikrede beløp på flere grunnlagsrenter. Her skal opptjent beløp på hver av grunnlagsrentene levealdersjusteres på samme måte som beskrevet over.

NAV kommer med nye forholdstall og delingstall innen 1. juli hvert år. Ved innarbeidingen av levealdersjusteringen 01.01.2014 benyttes forholdstall og delingstall fra 1. juli 2013.

Nye forholdstall og delingstall 1. juli hvert år vil innebære en endring av de forsikrede pensjonsbeløp. Den reservemessige effekt av dette vil resultere i engangspremier som bør behandles på samme vis som ikke-forsikringsbare ytelse. I stedet for å få et ekstra tilskuddselement for dette formålet er det hensiktsmessig at dette går inn i samme utjevningsskaps og finansieringsløsning som lønns- og G-regulering.

VI. Avtalens varighet

Denne standarden er ment å gjelde i en overgangsperiode inntil en evt. ny standard innføres.

Note:

Denne standarden tar ikke inn over seg andre endringer, utover at det er innført levealdersjustering, som følge av ny alderspensjon i folketrygden fra 2011. Dette henger sammen med at sentrale deler av regelverket ennå ikke er kjent. Det antas at samordningsregler for de som er født i 1954 og senere ikke fremmes for Stortinget før tidligst i høstsesjonen i 2013, og muligens senere enn dette. Regler om ny uføreytelse i offentlige ordninger sendes trolig på høring før sommerferien, men blir ikke fremlagt for

Stortinget før høsten 2013. Det vil derfor være aktuelt å vurdere revisjoner av denne avtalen når nytt samordningsregelverk mv. er på plass, og muligens allerede i 2014.